

Izhaja

vsako sredo in vsak petek.

Dopisi naj se frankujejo in pošljajo uredništvu lista »Mir« v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

MIR

Glasiło koroških Slovencev

Velja

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvu lista „Mir“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste vsakokrat.

Leto XXX.

Celovec, 3. malega srpana 1911.

Št. 35.

Slovinci! Zakurite na večer 4. julija v čast slovanskima apostoloma sv. Cirilu in Metodu po vseh slovenskih gorah in planinah prav mnogo velikih kresov!

Vabilo na naročbo.

Vse cenjene naročnike prosimo, da ostanejo zvesti „Miru“ tudi v drugi polovici l. 1911. Marsikaka želja se sliši o „Miru“; želj imamo sami morda največ, toda od samih želj „Mir“ ne more zadočiti vsem svojim nalogam. Koroški Slovenci! Zavzemite se za svoje glasilo bolj kakor dosedaj! — Z naročnino za ostale naročnike vljudno prosimo, da čimprej storijo svojo dolžnost. List stane mnogo in se morajo stroški zanj redno plačevati.

Uredništvo in upravništvo.

Konec Bienertbove vlade.

Ministrski predsednik baron Bienert je izročil v ponedeljek, 26. junija, cesarju prošnjo za svoj odstop. Predsednik najvišjega upravnega sodišča baron Gautsch je določil za Bienertbovega naslednika. Še pred Bienertbovim odstopom, takoj po volitvi, sta odstopila trgovinski minister dr. Weißkirchner in železniški minister dr. Glabinski. Tako se torej kruši ministrstvo, ki je bilo ob razpustu državnega zbora polno upov na zmago.

Bienert je premagan; premagan in poražen njegov vladni sistem. S tem seveda ni še rečeno, da bo baron Gautsch nastopil druga pota in bo vlada Slovanom pod njegovim vodstvom bolj pravična kakor pod Bienertbovim. Bienertov poizkus, rešiti sebe in vladu z razpustom državnega zbora, se je docela ponesrečil. Saj so bili njegovi najboljši zavezniki in najzvestejši oprode, krščanski socialci, pri volitvah od združenih nemških svobodomislecev in socialnih demokratov tako tepeni, da so odrekli Bienertu svojo pomoč. Krščanski socialci so se izrekli za politiko proste roke, to se pravi, ravnali se bodo v državnem zboru po tem, kako bo njim samim kazalo, brez ozira na vladu in druge stranke. S tem pa je bila vladna večina pri kraju.

Kako bo skušal dobiti vladno večino baron Gautsch, sam Bog vedi. Vsekako se bo obrnil do Čehov, in tedaj bo jugoslovanska javnost videla, če so Čehi zvesti zavezniki Jugoslovanov ali ne, če so voljni brez tehi stopiti v vladni krog ali ne. Vsekako smatra češko časopisje za dobro znamenje, da bo Bienertov naslednik baron Gautsch. Koroški Slovenci smo pod Bienertbovo vladu prestali hude udarce, in zato je za nas Bienertov odstop — pravo zadoščenje. Tudi vladna drevesa ne rastejo ne v nebo, in da tudi zanaprej ne bodo, to bodo že poskrbeli — slovenski poslanci.

Našim mladeničem!

Kdo se ne spominja z največjim veseljem vseslovenskega mladeniškega shoda pri Mariji Pomagaj na Brezjah, ki je 4. in 5. julija 1904 v proslavo jubileja Brezmadežne zbral nad 8000 mladeničev iz vseh slovenskih pokrajin? S kolikim navdušenjem se je obhajal! Ostal je nepozaben vsem udeležencem. In sadove je rodil prekrasne. Mladeniška organizacija se je razširila po vseh slovenskih pokrajinah. Silno so se pomnožile Marijine družbe. Izobraževalnih društev bomo šteli skoro že 500, in njih večina že ima svoje mladeniške odseke, mladeniške zveze. Iz njih so izrastli telovadni odseki »Orli«, ki jih je po vseh slovenskih deželah že nad 140 z več kot 4000 člani. Krasno je narastlo število katoliško mislečih visokošolcev, naših bodočih narodnih voditeljev. Živahno življenje vlada po naši lepi domovini. Mati Slovenija zre z največjim upom na te mnogobrojne mlade čete, ki se združujejo vsepovsod, da sebe in narod prešinejo z rešilno ljubeznijo do vere in domovine. Naš napredek priznavajo in čutijo Nemci in Lahi, se ga veselijo in ga vpoštevajo bratje Hrvatje, Čehi in Poljaki. Pa delo naše še ni končano. Naša četa še ni dovolj velika, da stre za vedno moč sovražnikov vere in narodnosti naše. Pomnožiti moramo naše čete, prešiniti jih z nemahljivo zvestobo in z neminljivo ljubeznijo do dela. Slovenci in Hrvatje moramo kot bratje delati za skupno veliko bodočnost pod žezlom habsburškim. Najzvestejši smo stražniki mogočne Avstrije na jugu in kot taki hočemo še bolj združiti svoje sile. Za hrvaško slovensko bratstvo manifestiraj v slavnostnih dneh slovenska hrvaška mladina, v teh dneh naj si hrvaško slovenska mladina sveto obljubi, da bo vse njeno delo posvečeno skupnim ciljem hrvaškega slovenskega naroda. Zato si morajo mladeniči slovenski in hrvaški v roke seči in skleniti nerazrušno zvezo v brambo svojih najdražjih svetinj. Letošnji katoliški shod hrvaške slovenske mladine dne 17., 18., 19. in 20. avgusta v Ljubljani hoče manifestirati za te skupne naše svetinje in ideale. Kaj tako krasnega kot bo ta shod, še Slovenija ni videla. Mladeniči! To bo letos vaš najlepši praznik. Spodobite se, da bo na njem zastopana sleherna slovenska župnija. Pridite mladeniči iz cele Kranjske, prvobornice katoliško slovenske misli. Prihitite tovariši iz zelene Štajerske, ki ste vzbudili naše mladeniško gibanje in ste še vedno vzorno delavni! Na gotovo svidenje junaki iz Koroške, ki bijete orjaški boj z neizprosnim sovražnikom! Podajte nam roke ob sestanku ognjeviti tovariši iz Goriške, Trsta in Istre, ki kljubujete uspešno silnemu sovražniku na jugu! Pridite v našo sredo, mladeniči iz beneške in ogrske Slovenije in iz tujine. Izredno se veselimo vas, hrvaški mladeniči, ki boste došli iz Hrvaške, Bosne Hercegovine, iz Dalmacije in Istre. Ob tem velikem sestanku si bomo prisegli trajno prijateljstvo in bojno zvestobo v velikem boju za vero in domovino. Tu bo združena naša kmečka in delavska, naša meščanska in vseučiliška mladina. Tu ne bo razlike med bogatimi in revnimi, med učenimi in neučenimi. Kot sinovi enokrvnega hrvaško slovenskega naroda se bomo radovali dosedanjih uspehov in delali načrte za nove. Pridite torej mladeniči dne 17., 18., 19. in 20. avgusta na katoliški mladeniški tabor v Ljubljano v najobilnejšem

številu od vseh strani hrvaške in slovenske domovine! Združili se bomo v velikansko armado katoliško narodnih borilcev, da postanemo nepremagljiv jez proti pogubnim nakanam sovražnikov vere in naroda. Naš letošnji mladeniški tabor naj jasno in glasno priča vsemu svetu: Da dedov naših vredni sini vsi ostanemo, v zvestobi do Boga in slave se ne ganemo!

Dr. Lovro Pogačnik, kot predsednik pripravljalnega odbora in zveze »Orlov«. **Dr. Janez Ev. Krek**, za S. K. S. Z. za Kranjsko. **Dr. Val. Rožič** za S. K. S. Z. za Koroško. **Dr. Jožef Hohnjec** za S. K. S. Z. za Štajersko. **Dr. Jožef Ličan** za S. K. S. Z. za Goriško. **Franjo Richter**, cand. phil. za hrvaško kat. akad. dijaštvo. **Marin Katalinić**, cand. phil., za dalmatinsko kat. akad. dijaštvo. **Anton Ogrizek**, predsednik Slov. Dijaške Zveze, za slov. kat. akad. dijaštvo.

„Korošec“ — po volitvah.

Državnozborske volitve v slovenskem volilnem okraju na Koroškem so bile zelo vroče. Nemški nacionalci so potratili za ta okraj 35.000 K, seveda ne iz svojih žepov. Da navdušenje med slovenskimi volilci ni bilo, zlasti izprva ne, tako veliko kakor leta 1907, je čisto naravno. Toliko volilcev kakor leta 1907 nikdar več ne bo mogoče spraviti na volišče, izvzemši morda v slučaju ožjih volitev. Vrhtega število kmečkih volilcev na celi črti pada, narašča pa število delavskih volilcev in s tem število socialnodemokratskih glasov. To so poglavitni vzroki, da slovenski kandidat Grafenauer ni dobil pri zadnjih volitvah toliko glasov, kakor pred štirimi leti.

»Korošec«, ki je ves vroči volilni boj prepustil »Miru«, je sedaj — po volitvah — naenkrat dobil korajžo in je poročal prav po svoje o izidu volitev v slovenskem volilnem okraju. Isti mazač, ki je spisal dotični članek v kilavega »Korošca«, je poslal istega z dobesedno istim uvodom tudi v druge liberalne liste.

»Korošec« piše, da se ima Grafenauer pri tej volitvi zahvaliti za svojo zmago liberalcem, ki so agitirali zanj, in pristavlja konečno prav votlo bobneče: »Od sedaj naprej so naprednjaki bistveni del slovenskega življa na Koroškem; oni so že z dejanjem pokazali, da se to mora respektirati in bodo tudi naprej, kajti prišel bo čas, ko bodo nastopili tudi samostojno; gospod poslanec Grafenauer, kateremu mi k izvolitvi čestitamo, to ve.«

Tem bahavim in narodnoizdajalskim besedam nasproti pribijemo sledeče:

Res je, da so agitirali iz narodnega navdušenja liberalni (»Korošec« po »Štajerčevem« vzgledu pravi »napredni«) Slovenci za kandidata Slovenske Ljudske Stranke na Koroškem, za g. Grafenauerja. To so isti narodnjaki, ki so že leta 1907 z vso največje hvale vredno vnemo delali pri volitvah za slovensko stvar in se tudi sedaj od »Korošca« niso dali zapeljati, čeravno je celo v najhujšem volilnem boju hujskal zoper Grafenauerja in utrjeval nevedne v laži nasprotnikov, da Grafenauer za svoje volilce ni ničesar storil. Zato je bil konečni poziv »Korošca«, da naj naprednjaki le volijo Grafenauerja, prav hinavski! Tako pri volitvah, ko je nevarnost največja, vendar ne agitira noben pameten človek, ki je odkritosrčen! Toda ti liberalci, ki so agitirali sedaj za Grafenauerja, niso bili ti-

sti, ki mažejo v »Korošca« in ki v »Korošču« brez vsakega sramu napovedujejo, da bodo nastopili tudi samostojno, to se pravi, da bodo postavili lastnega kandidata, ki bo seveda dobil bore malo glasov, vendar pa toliko, da bi slovenski kandidat propadel. **Tako delajo narodni izdajci!**

Take ljudi, ki samo rilec kuhajo in rijejo na tihem zoper slovensko stvar, bo ljudstvo obsodilo! Laž je pa, da bi bili ti ljudje agitirali za Grafenauerja. To so storili le liberalno misleči kmetje v Glinjah in boroveljski slovenski liberalci, ki so se pri volitvah res izkazali. Vsa čast jim! Celovška dohtarja, ki jo vodi osebna zavist zoper g. dr. Brejca, je le tik pred volilnim dnem v mali dvorani hotela »Trabesinger« imela shod, na katerem je govorilo skoro toliko govornikov kot poslušalcev edinole zoper »farje« in dr. Brejca, to je zoper tiste, brez katerih na Koroškem na kako narodno zmago niti misliti ni. V istem času, ko so se razni dr. Müllerji, dr. Gosaki, dr. Hudelisti, Špicarji itd. usajali zoper »farje«, da se je v tretjo sobo slišalo, so ti nesebični, nad vse požrtvovalni in delavni »farje« z vso vnemo, od hiše do hiše, agitirali za slovenskega, katoliškega kandidata Grafenauerja; na isti dan, ko so ti »narodnjaki« venomer napadali gospoda dr. Brejca, je isti imel zunaj pet shodov.

Da teh ljudi le sram ni, da v istem času, ko sami doma pri pijači počivajo in kritizirajo narodne delavce, napadajo najdelavnejšega rodoljuba gospoda dr. Brejca, brez katerega bi koroški Slovenci nikdar ne bili dobili svojega državnega poslanca. Grdo je tudi, da »Korošec« za dr. Brejca, ki je samo pri zadnjih volitvah delal in storil za koroške Slovence več kakor bo kak dr. Gosak v celem svojem življenju, niti ene priznalne ali pohvalne besede ne najde. To je menda poštenost! S takimi ljudmi res pri najboljši volji in pri največjem samozatajevanju ni mogoče postopati složno!

Koliko je »gotovim liberalcem« za slovenstvo, so pokazali na dan volitve v Celovcu, ko niso glasovali za slovenskega števne kandidata Terčka, ampak za socialnega demokrata. Mnogo, mnogo bi vedeli povedati o njihovem narodnjaštvu, ko bi se hoteli postavljati na stališče »Korošca«! Če bi prepustili narodno delo takim ljudem in bi si koroški Slovenci izbrali take voditelje, bi bili koroški Slovenci v šestih letih narodno mrtvi za vse večne čase!

„Miklova Zala“
se ponovi pri Trabesingerju
v nedeljo 9. julija t. l. ob 4. uri
popoldne.

Dnevne novice in dopisi.

Dve promociji. Dne 1. julija t. l. sta bila v slavnostni dvorani dunajske univerze promovirana doktorjema vsega zdravilstva g. Herman Vedenik iz Vogel pri Sinčivasi in g. Fran Petek iz Starevasi pri Dobrivasi na Koroškem. Čestitamo!

Z romarskim vlakom, ki ga je priredila za romarje na Sveto Goro »Slov. krščansko socialna zveza za Koroško« v soboto, dne 1. julija, se je popeljalo na Gorico okrog 500 ljudi.

Südmarkin Sonnwendfeuer na Križni gori pri Celovcu v nedeljo dne 24. junija je bil dobro obiskan. Nevedni slovenski hlapci, služkinje in mnogo drugega nevednega slovenskega ljudstva se je razveseljevalo za »Südmarko«. Tako skrbijo nemški nacionalci, da se praznijo žepi najrevnejšim Slovincem za »Südmarko«, največjo sovražnico Slovencev.

Vse ljudske šole v Celovcu so zaprli zaradi ošpic in škrlatice ter ostanejo zaprte do prihodnjega šolskega leta.

Prvi avstrijski dreadnought izpuščen v morje. V Trstu je bil dne 24. junija izpuščen v morje prvi avstrijski dreadnought (izgovori drednaut) »Viribus Unitis« (z združenimi močmi). Dreadnoughti so novo-

dobne velike bojne ladje, ki jih imajo druge države že lepo število; zato tudi Avstrija v svojo obrambo ni smela zaostati. Pri slavnosti je zastopal cesarja Franca Jožefa I. prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand. »Krstila« je ladjo po stari šegi kumica nadvojvodinja Marija Anuncijata s tem, da je pritisnila na krovu ladje gumb, vsled česar se je razletela steklenica šampanjca. Ko so nato izpustili ladjo v morje, so vse godbe zaigrale cesarsko himno, vse navzoče ladje pa so pozdravile novega velikana vsaka z 21 streli. K slavnostni pojedini na ladji »Bohemia« je bil od prestolonaslednika povabljen tudi državni poslanec dr. Šusteršič. To izrecno omenjamo, ker so ob državnozborskih volitvah nasprotniki lagali, da cesar ni maral trikrat potrditi dr. Šusteršiča za ljubljanskega župana. Laž ima kratke noge!

Pri kopanju utonil. Dne 23. junija se je proti pol osmim zvečer kopal v Vrbskem jezeru v Zadolah 45letni Jožef Weissenberger, rojen na Dholici, in je utonil.

Dva dijaka ponesrečila v Žlica-Soteski. V soboto, dne 24. junija so napravili dijaki osmega gimnazijskega razreda pod vodstvom profesorja dr. Angererja poučni (geološki) izlet v Rož in od tam čez Beljak na Trbiž. V Beljaku so prenočili in v nedeljo zjutraj so se napotili na Trbiž, od Vrat naprej peš, in so zunaj Trbiža na cesti malicali. Ko so vstali in so hoteli naprej, je naznanil dijak Messner iz Velikovca, da Kramerja ni in da ga bo šel iskat in prišel za drugimi. Družba je šla naprej in ju ni čakala ter je došla v nedeljo zvečer z vlakom v Celovec — brez Messnerja in Kramerja. To je vsekako graje vredno! Šele v ponedeljek dopoldne je došel brzojav v Celovec, da sta se Messner in Kramer v Žlica-soteski ponesrečila, Kramer da je mrtev. Natančnejši podatki o nesreči še niso znani, govori pa se po Celovcu marsikaj. Messner je močno ranjen. Kramer je bil edini sin gospe Ane Kramer v Celovcu in posebno nadarjen muzik. — O tej nesreči poroča »Kärntner Tagblatt« iz Trbiža sledeče: »Na postaji Vrata so v nedeljo zjutraj izstopili (dijaki) z vlaka in korakali peš na Trbiž. Pri zajutrkovanju je zaostal osmošolec Kramer in je iz neznanega vzroka šel pri velikem cestnem ovinku pri Kokovem čez obcestni zid, kjer vodi k Žlici strm breg. Breg Žlice tvorijo kakih 50 metrov visoke strme skale. Kramerju je najbrž izpodrsnilo in je padel čez strme pečine. Njegov tovariš Messner ga je šel iskat in se je na istem mestu ponesrečil. Med tem so prišli drugi izletniki s profesorji ob kakih desetih dopoldne v Trbiž v hotel Šnabler, kjer so opazili, da manjkata oba dijaka. Družba je čakala do kakih treh popoldne, nakar je šla naprej proti Beli peči, meneč, da sta se pogrešana odpeljala domov. Žal, tukajšnje orožništvo ni bilo pravočasno obveščeno. Tako so slišali klice na pomoč mimogredoči ljudje šele pozno zvečer, na kar je bila potem obveščena žendarmija. Ta se je s častivredno vnemo lotila rešilnega dela. Pomagalo je zlasti osobe pri železnici, pa tudi pogorska artiljerija in lovci, člani tržiške požarne brambe in mnogo Trbižanov. Kraj, kjer sta ležala ponesrečenca, je bil nedostopen. Najprej so ga morali najti s klici in lučmi, potem so šele mogli začeti z rešilnim delom. Po velikem trudu in nevarnostih so dospeli ob tričetrt na 2 ponoči s pomočjo lestvij in vrvi čez potok in potem k ponesrečencema. Člana rešilne ekspedicije, gospoda ključavničar Tiefenbacher in klepar (špengler) Capellars ml., sta našla oba maturanta še živa. Dočim so rešili Messnerja, je Kramer umrl ob kakih dveh ponoči. Le še kot mrliča so ga mogli spraviti iz soteske. Messnerja so prepeljali v cesarja Franc Jožefovo bolnišnico v Trbiž in bo najbrž okreval.« — Reveža sta potemtakem čakala rešitve od desetih dopoldne do tričetrt na dve ponoči. Naravnost nedopustno je, da se ostala družba ni bolj brigala za nju, da je odšla naprej, ker ju do — treh še ni bilo. Ravno zaraditega bi ju morali iti iskat. Ko bi se bili vsaj na povratku kaj pobrigali in za vsak slučaj povprašali na kolodvoru, če nista morda vstopila dva dijaka. Razumljivo! Saj so prej v Beljaku baje do treh popivali, pozneje morda pa nadaljevali. Kako so svoji krščanski dolžnosti kot katoličani zadostili, če so tako dolgo

bdeli in potem že tako zgodaj odšli, sam Bog vedi in pa dr. Angerer. Radovedni smo, kaj poreče na to oblast!

Bruca. (Igra.) Dne 25. junija so naši vrlji igralci vprizorili v tukajšnjem Tamburaškem domu igro: »Eno uro doktor«. Kljub temu, da je bila na Ločilu veselica požarne brambe, se je vendar še precej ljudstva zbralo, mladina je bila posebno dobro zastopana. Po igri je bil letni občni zbor, razen dveh so bili vsi stari odborniki zopet izvoljeni. Pri prosti zabavi so nas kratkočasili naši vrlji tamburaši. Vsi smo bili prav dobre in ždane volje.

Prevalje. Zapustili so nas preč. gospod A. Štritoj, ki so se preselili kot provizor v Št. Jur na Zili. Tri leta so se borili pri nas z neupogljivim pogumom in s požrtvovalnostjo. Nočem naštevati njihovih zaslug — saj jih vsi poznamo! Hvaležen spomin v srcih vseh dobrih prebivalcev naše župnije jim je zagotovljen! Ko so se poslavljali, so izražali nemčurji svoje veselje nad tem — s streljanjem! S tem so nemčurji pokazali svojo »nemško« kulturo in s takim počenjanjem nas sami izzivajo na boj in borili se bomo proti njim do zadnjega diha!

Prevalje. (Novi g. župnik), č. gospod Matej Riepl, so prišli v sredo, dne 21. junija v Prevalje in tako ima naša župnija zopet svojega dušnega pastirja. Zvonenje in streljanje je naznanjalo daleč naokrog, da je dobila osirotela župnija zopet svojega duhovnega očeta. V nedeljo se je vršila slovesna inštalacija. Lep solnčen dan, razkošno okrašena cerkev, streljanje, ogromna množica ljudstva — bil je to praznik za našo župnijo. Našemu novemu gospodu župniku pa kličemo: Na mnoga, mnoga leta!

Korte. Tu smo imeli svoje voliše. Kot komisar je prišel c. kr. okrajni gozdar g. Fr. Primožič iz Kaple. Od 26 vpisanih je prišlo volit 24, eden 80, najstarejši že 84 let star. Prišli so brez prigovarjanja, vedoč, da je voliti sveta dolžnost in potreba. Tako naj bi bilo povsod! Ker stari Plesnikarjev oče ne morejo več iz postelje in je hiša zelo oddaljena, smo se namenili brez njih naštetih jih Šumiju 25 krepkih; zadnjo bi dobil od volilca Šumija, ki pa je ostal na Jezeru in nam pokvaril št. 25. Škoda! Dan po volitvi sta došla iz Celja č. gg. misijonarja Kitak in Krivec, izvrstna, ljubeznjiva govornika in spovednika, opraviti nam slovesno 50letnico cerkve s kratko misijonsko pobožnostjo, ki se je začela na praznik Božjega Telesa in končala z ganljivo procesijo z velikim novim pokopališkim križem. Vlč. gospod župnik Linasi je v petek pripeljal selško procesijo, provizor Tonjko pa v nedeljo obirsko. Nad 200 jih je prejelo te štiri dni svete zakramente.

Globasnica. Ko je dne 21. junija t. l. naš grof Gustl Paar bral v časnikih izid ožjih volitev, je poskočil veselja in zaukazal manifestno streljanje. Seveda njegovoprode, kakor Skok, Matajdnov i. dr., so bili takoj pripravljeni njega ekscelence povelje izpolniti. Ko se je od županstva izposlovalo predpisano dovoljenje, so začeli v mraku naši nacelni kanonado. Navzoči so bili tudi otroci šolarji (vprašamo oblast, ali je to dovoljeno?), ki so vsaki strel pozdravljali z Gut-heil-klici, kar jim je radevolje popravil piskernik Skok v heil! Razne ženske, kakor Šludra so klicale, zdaj so Nemci zmagali. Grafenauer je padel za precej glasov. Dokaz, kako so nemškutarji neumni in v izobrazbi zaostali. Naj bi se dotična ženska raje spomnila, kaj je pretila trem volilcem na dan volitve dne 13. junija, ako Slovenca volijo! Gospa Johanna Stravs, sestra g. grofa Paara, se je izjavila vpričo navzočega Slovenca, da ji nič ni, čeprav nobenega Slovenca ni k njeni hiši. Ko pa to njen brat grof g. Paar sliši, jo zavrne, češ, saj niso vsi Slovenci enaki. Dragi Slovenci, ali res niste v očeh g. grofa vsi enaki? — Walcher je propadel, zato se je streljalo, v kateri namen je dala tudi gospa M. Pečnik nekaj mošta v okrepčilo vpehanim strelcem!

Kazaze. (Kje je pravica?) Ob zadnjih državnozborskih volitvah je bilo precej volilcev kaške župnije izpuščenih iz volilnega imenika. Reklamiralo se je še pravočasno 12 volilcev, župnijski urad sam je potrdil enoletno bivanje v župniji, oziroma

Pijte samo „Tolstovrško slatino“

ki je edino slovenska ter najboljša zdravilna in namizna kislavoda.

Naroča se: Tolsti vrh, p. Guštanj, Koroško.

Od vsakega zaboja plača podjetje 20 v. v društvene narodne namene, kamor naročnik določi.

dobroslski občini. Ali glej! Izmed teh dvanajst reklamacij se je ugodno rešilo samo dve. Ostalih 10 volilcev občinski urad v Dobrlivasi ni hotel poznati, akoravno so prebili večinoma celo življenje v dobroslski občini in med njimi precej užitek, torej bivših gospodarjev, ki so skoraj celo svoje življenje plačevali občini, sedaj jih pa v hvaležnost za to še poznati noče in jim niti volilne pravice ne privošči. Res je, da se v veliki občini lahko ta ali oni volilec izpusti iz volilnega imenika, ker ni mogoče vedeti za vsakega, ali če se pa občino opozori na izpuščenega, potem pa je naravnost zlobnost, trditu, da ji je dotičnik neznan, posebnost, če je ta vse svoje življenje ostal v mejah iste občine. Če pa treba kaj plačati, tedaj jih pa občina takoj zna poiskati. Potrdilo enoletnega bivanja v občini je bilo izdano od župnijskega urada v Kazazah in je bilo vkljub temu zavrženo. Ali torej ta urad pred c. kr. okrajnim glavarstvom nič ne šteje? Ali ni ta tudi javni urad. Ali je njegova izjava pred c. kr. oblastjo brezpomembna? Če zavržete njegovo potrdilo, potem postavljate župnijski urad naravnost na laž, potem pa dosledno zavržete tudi vsako drugo njegovo uradno izjavo, če se ne zanesete na njo. Vprašamo dobroslskega vsemogočnega tajnika, ali se je že popolnoma udinil nemško-nacionalni stranki in postal samo njen izvršilen organ? Na ta način, kakor delate vi, lahko izpustite polovico naših volilcev iz volilnega imenika in nekateri naši ljudje nikoli ne pridejo do volilne pravice. Toda, kje je tu pravica in nepristranost?

Velikovec. (Odgovor »št. timca m.«.) Ker pročodrimovske »Freie Stimmen« niso vredne, da bi jim v tem slučaju katoliški duhovnik poslal popravek, zato odgovorim v našem katoliškem »Mirodruku«. Zadnja nedeljska številka tega pročodrimovskega lista je namreč pisala, da sem dne 18. junija v »Narodnem domu« rekel: »Sedaj smo se zvezali s hudičem, da vržemo nadhudiča«, in kličejo na pomoč mil. kneza in škofa. Nasproti temu moram resnici na ljubo povedati, da sem le rekel: »Nam je merodajno v danem položaju pri volitvah manjše zlo.« »Štimcam« pa moram čestitati, da jih je njihov velikovski poročevalec zopet nafarbal. — Jožef Dobrovč.

Velikovec. (Kako znajo lagati!) Pred enim mesecem so pisale pročodrimovske »št. timce« o nekem krstu (na praznik Kristusovega vnebohoda) v našem mestu, da bi bili morali botri čakati na duhovnika cele tri ure. Že večkrat smo javnosti povedali, da velikovski dopisnik »prostih glasov« zelo redko kaj piše, pa še takrat se zmiraj blamira. In tako je bilo tudi v tem slučaju. Ravno narobe je bila resnica. Nam je ravno prav, da nam je nasprotni dopisnik dal priliko, pisati o točnosti Velikovčanov, posebno pri krstih, ki jih napovejo babice ob določeni uri, a pridejo po navadi pol ure, eno uro, dve uri pozneje, in ves ta čas mora duhovnik v svoji potrpežljivosti čakati, pa nič ne reče. V navedenem slučaju pa je kanonik J. Dobrovč čakal od enajste ure dopoldne do četrta na tri popoldne; potem je bilo njegove potrpežljivosti konec in je šel od doma. In ob polutreh so prinesli otroka h krstu, ki je bil napovedan ob 11. uri dopoldne. Pri tej priliki pa tudi povemo javnosti, da gotovi Velikovčani sploh ne poznajo točnosti, zlasti, kar zadeva božjo službo. Ko se ta prične, ni skoro nobenega človeka v cerkvi, potem pa prihajajo med celo božjo službo tako, da se jih do konca nabere zares znatno število. Mnogo je tudi takih, ki pridejo šele k zadnjemu evangeliju, ostanejo zunaj cerkve, potipljejo po zidu z roko in se pokrižajo. In če takega vprašate: »Kje si bil?« Dobiš odgovor: »V cerkvi.« Če bi le dotični Velikovčani tako natančno izpolnjevali svoje krščanske dolžnosti, kakor župnijska duhovščina, potem bi pač bilo vse drugače!

Velikovec. (Klaverna zmagala.) »Na to zmagalo pač ne smemo biti ponosni,« je rekel neki Velikovčan, ki je bil hud agitator za freisinovsko-pročodrimovsko stranko. Da, res je! Ne samo ponosni ne smemo biti na svojo zmago, ampak sramujejo se je

naj! Pošten človek ne dela s tako nečastnimi sredstvi, kakor so delali v tem slučaju naši nasprotniki. Kljub temu, da smo tudi mi storili svojo dolžnost na zborovanjih, po časopisju in podrobno agitacijo, nam ni bila sreča mila, ker mi z nepoštenimi sredstvi ne moremo in nočemo agitirati. Nasprotnikom je pa laž, zavijanje, celi kupi denarja, pijača in guljaš in vsake vrste nasilstvo dobrodošlo. Za danes omenimo to le na splošno. Prihodnjič pa bomo to dokazali. Ali kljub temu moramo pohvaliti naše volilce — to priznavajo celo nasprotniki — da so se po večini naravnost možato obnašali. Posebno št. Peter, Ruda, Grebinj in Djekše zaslužijo pohvalo. Največja udeležba je bila v št. Petru, namreč 75:58 odstotkov. Splošna udeležba je bila v velikovškem okraju pri prvih volitvah 59:13 odstotkov, pri ožjih pa 68:96 odstotkov; med tem ko je bila udeležba v nemških okrajih dne 13. junija 67:15 odstotkov, dne 20. junija pa 74:51 odstotkov; večja udeležba v nemških okrajih je pač radi socialnih demokratov, katerih le malokateri ostane doma. Slovence smo od zadnjih volitev tudi v tem okraju nazadovali. Vzrokov je več. Do 2000 volilcev je ostalo doma; teh so gotovo tri četrtine naših. Torej ne smemo obupati za bodočnost. Treba je le podrobneje dela, in bodočnost mora biti naša. Slednji vzrok pa, da mnogo naših ni šlo volit socialnega demokrata in da so mnogi oddali glasove Nageletu, je ta, da so v zadnjem trenutku nasprotniki plakirali in agitirali s pastirskim listom ljubljanskega kneza in škofa, da slovenski volilci ne smejo voliti socialnega demokrata, ker je to pregreha. To je g. Nageletu največ pripomoglo do izvolitve. Mi nismo mogli našim ljudem več dosti razložiti besed ljubljanskega škofa, da so pri nas na Koroškem druge razmere, kakor na Kranjskem, ker nismo imeli izbire med katoliškim in socialno demokratskim kandidatom, ampak samo med slabim in slabšim. Mi smo morali voliti manjše zlo, in to so bili v tem slučaju socialni demokrati. Sicer pa nasprotniki niso nič posebno veseli svoje zmage, kakor smo omenili že v začetku. Sami že uvidevajo, da bo treba premeniti volivno geometrijo. Tako se je izrazilo že več vplivnih Velikovčanov. Najbrže tako tudi drugod mislijo. Nemškim nacelnom se je šele sedaj posvetilo v glavi, ko so dobili zaušnice! Pogostokrat pravijo nacelnji sami, zakaj treba narodnostnega prepira. Dobro, gospodje nacionalci, vi imate ključ do narodnostnega sporazumljenja; na delo tedaj! Sicer boste za posledice sami odgovorni! Slovenec se zbuja!

Iz velikovškega okraja. (Grozen škandal pri volitvah!) Od vseh strani sesliši, da so nemški nacionalci kupovali glasove z denarjem po 1 in več kron. Plačevali so pivo, kakor pri županu Jakeljnu na Rudi, pri Fišerju v Šmartnu; pri g. Nageletu v Velikovcu je baje po volitvah izteklo 6 hl piva; tudi v usnjarsko tovarno g. M. Perkoniga so poslali delavcem na dan volitve zvečer sodček piva. Kako se vjema to s postavo? Kdo je plačal to pivo? Tedaj denar in pivo je pripomoglo g. Nageletu do izvolitve. Torej ne izvoljeni, ampak kupljeni poslanec! Neki nasprotnik je rekel: »Če bi bile volitve ovržene, bomo pa še 500 glasov več nabrali.« Zakaj govoriti o razveljavljenju volitev, če je bilo vse pošteno? Upamo, da bodo prišle še interesantne stvari na dan!

Društveno gibanje.

Medgorje. (Igra.) Marijina družba priredi dne 9. julija t. l. ob pol 3. uri popoldne na župniškem vrtu in odru žaloigro: »Vestalka« v petih dejanjih in prizor: »Fantič, le gor vstani«, vmes pesmi in deklamacije. Vstopnina 50 h (za ude družtev 40 h) za nov Marijin kip. K obilni udeležbi vabi vodstvo.

Prevalje. Podružnica Slovenske Straže priredi v nedeljo dne 9. julija popoldne po blagoslovu pri šteklu svoj prvi občni zbor z veselico. Na sporedu je govor, igri »Tri

sestre« in »Pri gospodi«, tombola, šaljiva pošta in tamburanje. Pri lepem vremenu se vrši prireditev na prostem. K obilni udeležbi vabi odbor.

Cerkvene vesti.

Sodalitas Ss. Cordis ima svoj shod v Delavskem domu dne 6. julija t. l. ob pol 2. uri popoldne. Poročal bode o važni zadevi g. Smodej.

Dostop k sv. Očetu. Da se prepreči dostop nevednih oseb k sv. Očetu, je c. kr. ministrstvo za zunanje posle odredilo, da sme c. in kr. poslaništvo pri Vatikanu v prihodnje le onim avstrijskim in ogrskim državljanom izdajati priporočila za avdijence pri sv. Očetu, ki se izkažejo razen z dokazilom istosti tudi še z npravnostnim spričevalom ali s priporočilom domačega cerkvenega ali političnega urada. Le odličnjakom in osebam, znanim c. in kr. poslaništvu, se izdajajo taka priporočila neposrednje, kakor doslej. (Pri skupnih romarskih vlakih morajo seveda, kakor doslej, vodniki vse potrebno za avdijenco pri sv. Očetu preskrbeti.)

Raznoterosti.

Ponarejeni bankovci. Že nekoliko dni krožijo po Trstu prav dobro ponarejeni bankovci po 20 K. Bankovci so jako dobro ponarejeni, le na oglih niso okraski povsem enaki. Te dni so pri vseh javnih blagajnah zasledili 50 takih falzifikatov. Vzlic poizvedbam niso mogle oblastnijske prititi še na sled ponarejevalcem.

Novi iznajdbi. G. Zvonimir Maslè, železniški uradnik v Ljubljani, je patentoval zopet dve novi iznajdbi. Prva je posodica za sol in poper, ki se sama zapira in odpira in prepreča, da se na sol in poper ne naseda prah, donešen s ceste itd. Druga iznajdba je lična higijenična posodica za žemlje in kruh, ki izda vselej, ko se malo zavrti v to pripravljeno gumb, po eno žemljo ali en kruh. Žemlje ali kruha ni potem več mogoče spraviti v posodico nazaj. Ta iznajdba varuje kruh pred muhami, prahom in otipavanjem tretjih, morda celo bolnih oseb. Poleg tega ima posodica veliko okvirjev za reklame tvrdk. Stala bi na mizah. Vsled velike praktičnosti in higijenične važnosti se bosta obe iznajdbi povsod uvedli po gostilnah, hotelih itd.

Nov sumljiv slučaj kolere na parniku »Oceania« v Trstu. Parnik »Oceania«, ki je pred kratkim priplul iz Amerike in na katerem je neka ženska obolela in umrla za kolero, je bil pet dni v kvaranteni v lazaretu sv. Jerneja. Ko so imeli parnik izpustiti iz kvarantene in je bil pripravljen, da odpluje, se je pripetil nov drugi slučaj kolere. Obolela je neka ženska za sumljivimi znaki kolere, vendar doslej niso še bakteriološko ugotovili, ako je res prava azijska kolera. Vzlic temu je zdravstvena oblast ukrenila, da ostane parnik do daljne odredbe še v kvaranteni.

Stavka zidarjev v Pulju. V Pulju stavka 600 zidarjev.

Kolera v Mariboru. V sredo je vladalo na mariborskem koroškem kolodvoru veliko razburjenje. Že v vlaku, ki vozi iz Celovca do Maribora, so opazili potniki, da hodi neki rezervni oficir, ki je potoval ravno k orožnim vajam v Gradec, preveč pogosto na stranišče. Bojazljivo so se obrnili sopotniki do kondukterja in ga obvestili o nedvomljivem slučaju kolere. Ta je seveda takoj obvestil oblasti v Mariboru, in kaj čuda, da je že pri vlakovem prihodu pričakovala koroške potnike cela komisija. Začeli so sočutno povpraševati potnike po zdravju in ubogi oficir je moral vse priznati. Privoščil si je bil v Celovcu juho iz rakov in nato se mu je pojavil takozvani »koprivni prišč«. Da uteši neznosno srbenje, je šel večkrat na stranišče, kjer se je hladil z vodo. Zdravnik je doglal resničnost izpovedbe in nato se je smel poročnik odpeljati. Vsi so se pa smejali.

Subvencioniranje za vojno porabnih tovornih avtomobilov. Vojna uprava podpira izdelovanje, nabavo in uporabo zasebnih

VŽIGALICE
družbe sv. Cirila in Metoda,
Zaloga pri Jv. Perdanu v Ljubljani.

**MAL POLOŽI DAR
DOMU NA ALTAR!**

Te vžigalice
so v prid družbi sv. Cirila in Metoda
v LJUBLJANI

Zahtevajte in kupujte pri vseh trgovcih slovenske
Ciril in Metodove vžigalice
ki so priznane najboljše.

VŽIGALICE
družbe sv. Cirila in Metoda,
Zaloga pri Jv. Perdanu v Ljubljani.

**MAL POLOŽI DAR
DOMU NA ALTAR!**

Te vžigalice
so v prid družbi sv. Cirila in Metoda
v LJUBLJANI

Glavna zaloga pri tvrdki Ivan Perdan v Ljubljani.

motornih tovornih vlakov (tovornih avtomobilov s priklopnimi vozovi) s premijami. S tem naj bi se o potrebi omogočila oprema armade s porabnimi motornimi tovornimi vlaki. Število motornih tovornih vlakov, ki bi se zanje dala podpora, je odvisno od razpoložnih sredstev, in ga zategadel vojna uprava določi vsako leto. Za vsak subvencioniran motorni tovorni vlak se redno dovoli: a) nabavna premija v znesku 4000 K; b) pet obratnih premij po 1000 K na leto za pet let, to je skupno 5000 K. Izjemoma se more nadaljna obratna premija v znesku 1000 K za šesto leto priznati, ako se je motorni tovorni vlak ves čas uporabe posebno dobro vzdrževal. Nadalje: Specijelne premije se morejo od slučaja do slučaja izplačevati za iznajdbe in izboljšave, ki imajo za vojaške namene ali glede rentabilnosti zasebnega obrata velike prednosti. Podrobnosti glede subvencioniranja so razvidne iz določil, ki jih je izdalo c. in kr. državno vojno ministrstvo in so na vpogled v pisarni trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani.

Črna meda. V Londonu je nastala moda črnih tapet. Prvi državni pravnik sir Rufus Isaaks je dal namreč svoje sobe črno tapetirati in sedaj ga vsi oponašajo. Pravijo, da je ta črna barva sob zelo efektna. Zlati okviri slik in svetle večerne toalete dam izvanredno efektno padajo v oči pred takim umetnim ozadjem. Nekatere trgovine z umetnim blagom že prodajajo črno porcelanasto posodje, a nekatere obitelji so dale svoje sluge popolnoma črno livrirati.

Kovač — borzni predsednik. Romantično življenje, kakoršno je mogoče samo v Ameriki, je doživel milijonar James J. Townsend, ki je bil pred kratkim izvoljen za predsednika čikaške borze. Še pred 22 leti je bil ta veliki finančnik priprost kovaški pomočnik, ki so mu bile denarne spekulacije deveta briga. Kako je obogatel in postal drzni spekulat, je opisal sam na sledeči način: »Prišel sem semkaj skoraj brez beliča v žepu ter iskal dela. Čez nekaj dni sem pa tudi našel pri nekem kovaču, po imenu Martindale, delo, ki pa je sedaj že mrtev. Pri tem sem služil deset let in podkoval nešteto konj. Prihajal je v našo kovačnico tudi nek mož, ki je imel zelo lepe, drage konje. Kadar smo jih podkovali, je bil vedno zraven. Nekega dne, ko je bil zopet poleg, ko sem koval njegove konje, mi reče: »Jimmy, zakaj ne opustiš tega opravila in začneš kaj drugega?« Smejal sem se ter mu dejal, da ni ničesar drugega, kar bi mogel delati. »Vendar,« menil je, »ako ti dam mesto v moji bančni pisarni, ga boš sprejel?« No, to je bilo lepo presenečenje. Prihodnjega dne sem odpel svoj usnjat predpasnik in šel s svojim znanecem. Bil je to John A. King, takratni predsednik Fort Dearborn-banke, ki me je naredil za finančnika. Vse žive dni ga ne bom pozabil! Šest mesecev se je učil mladi »Jimmy«, potem je postal samostojen in polagoma tudi milijonar ter ena vodilnih oseb na čikaški borzi.

Loterijske številke.

Brno, 28. junija: 50 90 79 39 44
Trst, 1. julija: 26 38 20 79 80

Zdravilišče Toplice

na Kranjskem, postaja Straža-Toplice na dolnj. železnici.

Toplice z indiferentnimi snovmi z 38° C, zdravljenje s pitjem in kopelmi. Posebno učinkujejo pri protinu in skrnini, ischias, neuralgiji, kožnih in ženskih boleznih. Veliki kopalni bazeni, ločene kopeli in močvirnate kopeli. Zložno urejene sobe za tuje, igralne in družabne sobe. Zdravo podnebje. Dobro pogozdena okolica. Dobra in poceni restavracija. — Sezona od 1. majnika do 1. oktobra. Prospekti in pojasnila brezplačno pri upravi kopalnišča.

Lovske puške

vseh sestav, priznano delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporočila

Prva borovska orožnotvarniška družba Peter Wernig, družba z omeje. zavezo: v Borovljah na Koroškem.
Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Jožef Božič v Celovcu

Beljaška cesta št. 14

trgovec z mešanim blagom

kupuje in prodaja vsakovrstne deželne pridelke, kakor žita, maslo, sir, jajca, mleko itd. Zlasti priporočila

patentirano olje za večno luč in oglje za kadičnice

vsakovrstno kadilo, francoski in navadni stenj, voščene in druge cerkvene sveče itd.

Zaloga sukna, platna, modnega in manufakturnega blaga.

Franc Souvan sin

Ljubljana, Mestni trg 22 in 23.

Manufakturna veletrgovina. Narodno podjetje.

Največja zaloga preprog. Popolne opreme za neveste.

Hotel Trabesinger v Celovcu

Na kolodvoru pričakuje gostov domači omnibus.

Velikouška cesta št. 5

se priporočila

potnikom, ki prenočujejo v Celovcu.

Tukaj najdejo lepe, snažne in pozimi zakurjene sobe po 1 K do 5 K, okusne jedi, dobro pijačo poceni.

Veliko dvorišče za vozove in trije hlevi za konje.

Za zabavo služi kegljišče, pozimi sediš na senčnatem vrtu. zakurjeno.

V tem hotelu najdeš vsak dan prijetno slovensko družbo, posebno ob sredah zvečer.

Velike dvorane za shode in veselice.

Lastnik: IVAN MILLONIG.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavica K 5.000.000.

Rezervni fond čez K 600.000.

Denarne vloge obrestujemo po **4 1/2 %** od dne vloge do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije. Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spiljetu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobitek 300.000 frankov. Na mesečno vplačev. po K 8.— za komad. Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobitek K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10.— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.